

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **Ing. J. B.**, zastoupené JUDr. Vladimírem Doležalem, advokátem se sídlem v Praze 7, Dobrovského 10, za účasti **Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem v Praze 1, Štěpánská 28, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2005, č. j. 5 Ca 40/2004 – 31,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2005, č. j. 5 Ca 40/2004 – 31 byla zamítnuta žaloba stěžovatelky směřující proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 29. 12. 2003, č. j. FR-9580/14/03, kterým jí, ve spojení s platebním výměrem Finančního úřadu pro Prahu 5 ze dne 22. 4. 2003, č. j. 184444/03/005964/8056, byla vyměřena daň z převodu nemovitostí ve výši 175 000 Kč. V odůvodnění svého rozsudku městský soud uvedl, že žalobní důvody, které stěžovatelka označila za podstatné a věcné, nemohou mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Poukázal na to, že stěžovatelce byla vyměřena daň z úplatného převodu vlastnictví k nemovitostem, který je předmětem daně z převodu nemovitostí podle ust. § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „daňový zákon“). Okolnosti, za nichž byla smlouva o úplatném převodu nemovitostí uzavřena a vložena do katastru nemovitostí nemají na vyměření daňové povinnosti žádný vliv. Pokud stěžovatelka poukazovala na ostatní majitele rodinných domů v dané lokalitě, kteří byli postiženi méně, jedná se o zcela jinou

právní situaci. Tito majitelé nemovitosti neprodali, a proto jim nebyla vyměřena daň z převodu nemovitostí. Nemovitosti stěžovatelky a jejího manžela nebyly vyvlastněny ani nebylo omezeno jejich užívání za náhradu, ale došlo k uzavření kupní smlouvy. Městský soud vyjádřil také nesouhlas se stěžovatelkou, že neexistuje žádný důvod, proč rozdělovat daň z převodu nemovitostí mezi ní a jejího manžela, každému jednou polovinou. Takový důvod existuje a je jím ustanovení § 8 odst. 2 daňového zákona. Městský soud toto ustanovení neshledává právně vadným či protiústavním.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. vytýkala stěžovatelka městskému soudu, že při právním hodnocení věci pochybil především v tom, že nezohlednil fakt, že předmětný převod nemovitostí nevyjadřoval její svobodnou vůli. Nemovitosti v jejím vlastnictví byly znehodnoceny realizací tramvajové tratě, proti níž ostatně protestovala, a nebylo tak možné je dále užívat k bydlení. Jelikož se stěžovatelka zachovala konstruktivně, tedy nečekala, až ji nemovitosti budou vyvlastněny a uzavřela kupní smlouvu, nelze nevidět, že samotné uzavření kupní smlouvy bylo vyvoláno vnějšími okolnostmi nezávislými na její vůli. Podle názoru stěžovatelky se tedy v dané věci jednalo prakticky o vyvlastnění, a mělo by být proto analogicky vycházeno z premisy, že daň z převodu nemovitostí bude hradit kupující, obdobně jako v případech vynuceného přechodu vlastnického práva. Opačný postup by byl nejen nezákonný, ale představoval by též porušení čl. 1 a čl. 37 Listiny základních práv a svobod. Dále stěžovatelka poukázala na skutečnost, že neurčitelnost velikosti podílů je základním znakem společného jmění manželů a jakékoliv vymezování velikosti podílů za jeho trvání je v rozporu s principy právní úpravy tohoto institutu. Uvedla dále, že „je nepochybné, že úhrada částky 175 000 Kč samotným stěžovatelem po dobu existence stejného SJM, je dispozicí přesahující obvyklé hospodaření, k této dispozici neměl stěžovatel souhlas svého manžela. Pak je úhrada daně ve výši 175 000 Kč relativně neplatný právní úkon.“ Proto navrhla, aby napadený rozsudek byl zrušen.

Finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že se ztotožňuje s názorem městského soudu, podle kterého okolnosti, za nichž byla kupní smlouva uzavřena, nemají na vznik daňové povinnosti podle § 9 odst. 1 písm. a) daňového zákona žádný vliv. Při zjišťování daňové povinnosti spojené s úplatným převodem vlastnického práva k nemovitostem, v daném případě s kupní smlouvou vloženou do katastru nemovitostí s účinkem ke dni 22. 5. 2002, bylo nutno vycházet z díky ust. § 8 odst. 2 daňového zákona, podle kterého při přechodu vlastnictví ze společného jmění manželů je každý z manželů považován za samostatného poplatníka, přičemž jejich podíly jsou stejné. Zmiňované ustanovení zákona přitom majetek ve společném jmění manželů nerozděluje ani nevymezuje velikost jednotlivých podílů manželů. Určuje pouze zákonný postup, jak má být stanoven základ daně z převodu těch nemovitostí, jež jsou ve společném jmění manželů. Z uvedených důvodů není podle jeho názoru kasační stížnost důvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, v níž poukazuje na nedostatek svobodné vůle při uzavření předmětné kupní smlouvy, Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje s argumentací městského soudu. V odůvodnění svého rozsudku důvodně konstatoval, že z hlediska existence daňové povinnosti je rozhodující fakt, že nemovitosti stěžovatelky

byly převedeny na nového vlastníka úplatně kupní smlouvou, přičemž okolnosti, které uzavírání této smlouvy doprovázely, jsou z hlediska daňového zcela irelevantní. V dané věci se tedy jednalo o převod splňující všechny náležitosti ve smyslu ust. § 9 odst. 1 písm. a) daňového zákona, a proto je s ním spojena i daňová povinnost. Jelikož k převodu nedošlo některým ze způsobů uvedených v ust. § 8 odst. 1 písm. b) daňového zákona (výkon rozhodnutí nebo exekuce dle zvláštního předpisu, vyvlastění, konkurs, vyrovnání, vydražení nebo nabytí nemovitostí ve veřejné dražbě), městský soud zcela v souladu se zákonem dospěl k závěru, že posuzovaný převod nemovitostí podléhal daňové povinnosti, přičemž poplatníkem byl převodce (prodávající), tj. stěžovatelka. Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že otázka svobody vůle stěžovatelky při uzavírání předmětné kupní smlouvy by mohla být posouzena pouze v rámci občanského soudního řízení, nikoli v řízení daňovém či v řízení před správními soudy.

Městský soud také nepochybil ani v tom, že jako nedůvodné odmítl námitky stěžovatelky vztahující se k tvrzené kolizi institutu společného jmění manželů a úpravy obsažené v ust. § 8 odst. 2 daňového zákona. Nad rámec zcela přiléhavé argumentace městského soudu, na kterou lze v podrobnostech odkázat, považuje Nejvyšší správní soud za nutné zdůraznit, že ust. § 8 odst. 2, věty první daňového zákona, nevymezuje podíly společného jmění manželů. Jakkoliv lze souhlasit s názorem stěžovatelky, že takový postup by byl, s ohledem na úpravu tohoto institutu v občanském zákoníku, pojmově vyloučen, v případě citovaného ustanovení jde pouze o zákonnou fikci umožňující stanovit, a následně též vybrat, daň v případech, kdy vlastnictví přechází ze společného jmění manželů nebo naopak do něj. Uvedená skutečnost ostatně zcela jednoznačně vyplývá i z dikce samotného ust. § 8 odst. 2, věty první daňového zákona, podle kterého „jde-li o přechod vlastnictví k nemovitosti z bezpodílového vlastnictví manželů nebo do bezpodílového spoluvlastnictví manželů, považuje se každý z manželů za samostatného poplatníka“. Tato fikce vytvořená pouze pro účely daňové nic nemění na samotné existenci společného jmění manželů a právech a povinnostech s ním souvisejících. Z tohoto důvodu lze tedy jako zcela bezpředmětné odmítnout také stěžovatelkou namítané porušení ústavně zaručených práv uvedených v čl. 1 a 37 Listiny základních práv a svobod.

Spojuje-li stěžovatelka s namítaným porušením práv vyplývajících ze společného jmění manželů relativní neplatnost právního úkonu spočívajícího v úhradě daně v intencích napadaných správních rozhodnutí, lze tuto argumentaci bez dalšího jako zcela nepřipadnou odmítnout, a to právě s ohledem na veřejnoprávní povahu daňového řízení. Je-li plněna povinnost vyplývající z vykonatelného rozhodnutí správního orgánu (povinnost veřejnoprávní), je pojmově vyloučeno aplikovat na takový postup ustanovení týkající se neplatnosti právních úkonů podle soukromého práva.

S ohledem na důvody výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle ust. § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s ust. § 109 odst. 1 s. ř. s.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka neměla ve věci úspěch a procesně úspěšnému finančnímu ředitelství žádné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů v řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu